

Az legyen, hogy ne legyen!

Főiskolások demonstrációja a tandíj ellen

A Tessedik Sámuel főiskola szarvasi karainak diákönkormányzatai is csatlakoztak a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája által szervezett országos demonstráció sorozathoz, mellyel a köznyelvben tandíjként emlegett hallgatói részhozzájárulás ellen tiltakoznak. Mégpedig – Szeged és Békéscsaba után, a gyulaiakkal egy időben – az elsők között tartották megmozdulásukat. A pedagógiai és a mezőgazdasági kar hallgatói önkormányzatának vezetői szeptember 12-én, szerdán este 7 órára várták diáktársaikat a Körös-parti parkolóba.

A fáklák végét egy kispolszki hátsó sárhányóján megtámasztva élesztgette a lángot a mezőgazdász hallgatókat képviselő Gutpintér Tamás. Ő hamarosan végez a főiskolán, mint mondta nem maga miatt van itt, hanem azért, hogy a leendő első és másodévesek érdekeit hangsúlyozzák.

– A diákokat és szüleiket súlytó terhek, a tanulás, tanítás költségei amúgy is megemelkedtek, az évi 105 ezer forintos pluszkiadás irreálisan magas összeg. Itt Szarvason, még tart a kollégiumok felújítása, sokaknak kell albérletet fizetniük, mivel a hallgatók között kevés a szarvasi. Csökkentek az utazási kedvezmények is.

– *Őn mennyibe kerül havonta a szüleinek?*

– Én részben már magamat tartom el, de egy elsőéves ezt nem tudja megtenni.

– *Mit vár a mostani demonstrációtól?*

– Egy döntés már megszületett, naivítás lenne azt hinni, hogy a hallgatók megmozdulásától egyszerre megváltozik minden. De ha országosan sok diák foglal állást ilyen módon, annak már lehet jelentősége. Számítunk ezen kívül arra is, hogy megnyerjük az emberek szimpátiáját, azt viszont hangsúlyozom, hogy mindenféle politikai erőtlől el akarunk határolódni.

– *Mi lenne az a kompromisszum, amit elfogadnának a diákok? Mi legyen?*

– Ami a tandíjat illeti: az legyen, hogy ne legyen.

Időközben lassan szálingóznak a fiatalok. Elégé lassan, a megbeszélte időpontban még nincsenek ötvenen. Ennyi emberre számít a hallgatói önkormányzat elnöke a szerinte 1000-1200 szarvasi diák közül. Azért csak ennyire, mert úgy ítéli meg, nem mindenki érez felelősséget a közösség iránt. – De ezt nem is lehet elvárni – tette hozzá.

Jó lenne tudni, akkor tényleg mennyibe is kerül úgy nagyjából havonta egy diák diáksága, de a lányokból álló csoport rendkívül bizalmatlanul fogadja még azt is, mikor azt kérdezem, hanyadévesek.

– Nem nyilatkozunk – így az egyikük.

– Ez egy néma tüntetés – teszi hozzá a másik és a sajtótájékoztatóra való részvételt javasolja.

Annál közlékenyebbek az időközben a társasághoz csatlakozó felnőttek, akik szimpatizánsként kérik a bebocsátást. Szívesen mondják a nevüket is. Zvada Mihályné, Rácz Miklósné és Rácz Miklós, Péterffy Ibolya, Pribelszky Mihályné.

– Legyenek csak aktívak a fiatalok, igazuk van! – mondják, de arra ők sem tudnak válaszolni, mennyibe kerül egy gyerek tanítása mostanság, mivel nekik már nincsen főiskolás korú gyerekeik.

– Az unokákra is kell gondolni – magyarázzák teljes egyetértésben.

A főút túloldaláról Szakács Mihályné dr. dékán és dr. Lipcsei Imre dékán-helyettes érkezik. Mint mondják a kar vezetése külön nem foglalkozott a tervezett demonstrációval, a hallgatóktól tájékoztatást kaptak a készülődésről.

– Jogosnak ítélem meg, hogy a hallgatók képviseljék a saját ér-

dekeiket, a véleménynyilvánításnak ez is egy módja – válaszol a dékán, majd hozzát teszi, a vidéki főiskolák hallgatói létszámának központi meghatározását, a ponthatár sajátos meghúzását ő is különösnek tartja.

– A pedagógiai karon idén fele annyi elsőéves kezd, mint tavaly – világít rá tényre az intézményigazgató – a vidéki főiskolák általánosan rosszabb helyzetbe kerültek, mint a fővárosiak. – Sok olyan hallgató tanul nálunk, akinek szociális helyzete miatt tandíj nélkül is igen nagy áldozatot jelent a továbbtanulás. Még nem látni világosan, hogy milyen lehetőségeink lesznek, de az biztos, hogy olyan mértékben nem tudjuk növelni a szociális támogatásokat, mint ahogyan a diákok és szüleik tanuláshoz kapcsolódó kiadásai megnövekednek.

Az időközben megérkező Fehér Gergely, a HÖÖK elnökségi tagja bizonyossággal tudja, hogy a hallgatói részhozzájárulásokból befolyt összeg felét hallgatói ösztöndíjra, másik felét fejlesztésre fordíthatják a felsőoktatási intézmények. De nem ez a mondanója lényege, mikor a fáklák fényében tájékoztat.

– Célunk felhívni a figyelmet arra, hogy a hallgatókat mennyire komolyan érinti a tandíj problémája. Mutatja ezt az például, hogy közel 20 százalékkal csökkent idén a felsőoktatásba jelentkezők száma. Nem szeretnénk, ha a felsőoktatás a tehetségesek helyett a tehetősokről szólna. Valódi reformokat szeretnénk, nem tandíjat.

– *Őnök miben látják a megoldást?*

– Egy éve folyamatosan foglalkozunk meg az alternatív javaslatainkkal. A kollektív büntetés helyett azokat kellene szankcionálni, akik nem teljesítik a tanulmányi követelményeket.

– *Valaki azt mondta, néhány éven belül már csak pénz kérdése lesz a diploma. Ön mit gondol erről?*

– Ezt szeretnénk elkerülni. A kormány a tandíjtól a felsőoktatás minőségének javulását várja, de szerintünk ez az összeg nem jelent motivációs erőt az intézményeknek a jelenlegi finanszírozási viszonyok között.

– *Milyen eredményt vár a demonstráció sorozattól?*

– Azt, hogy a kormány visszavonja, vagy legalább átgondolja ezt az intézked-

dését, politikai döntés helyett szakmai döntést hoz.

Besötétedett és már jócskán elmúlt hét óra, talán nyolc is lehet, de még nem indul a menet. A demonstráció ha nem is néma, de csendes. A fiatalok kisebb csoportokat alkotva beszélgetnek. Aztán gyülekeznek a főiskola lépcsője előtt. Néhány fáklát kapnak a későn értesített, de megérkező leendő főiskolások, a gimnazisták is, majd meghallgatva Fehér Gergely diáksághoz intézett rövid beszédét, lassan elindul a menet a járdán a városháza felé. Kétszer, talán háromszor is annyian vannak, mint a szarvasi szervező várta. A fáklás menet szép és csendes. Útközben nemigen találkoznak járókelővel. A főtéren Babák Mihály várja őket a Ceres szobor előtt.

– Büszke vagyok rátok – kezdi rögtönzött beszédét. – A demokrácia a szabad véleménynyilvánításról szól. Azért álltam közeték, mert én is azt szeretném, hogy ne vegyék el az esélyeket a tanulástól – mondta, majd azzal folytatta, hogy Szarvason a képviselő-testület nem szüntetett meg iskolát, új lehetőséget teremtett a gyerekeknek a tudás megszerzéséhez. – A tandíjjal az esélyt veszik el attól, hogy az ország a kiművelt emberfők által felemelkedessen. Tegyetek meg mindent, hogy hallassátok a hangotokat – biztatta a fiatalokat Szarvas polgármestere, országgyűlési képviselő.

A menet ugyanolyan békésen vonult vissza a főiskolához, mint ahogy a Fő térre érkezett. A fáklák fénye itt kilobbant, de még maradt bennük olaj.

K.Zs.

